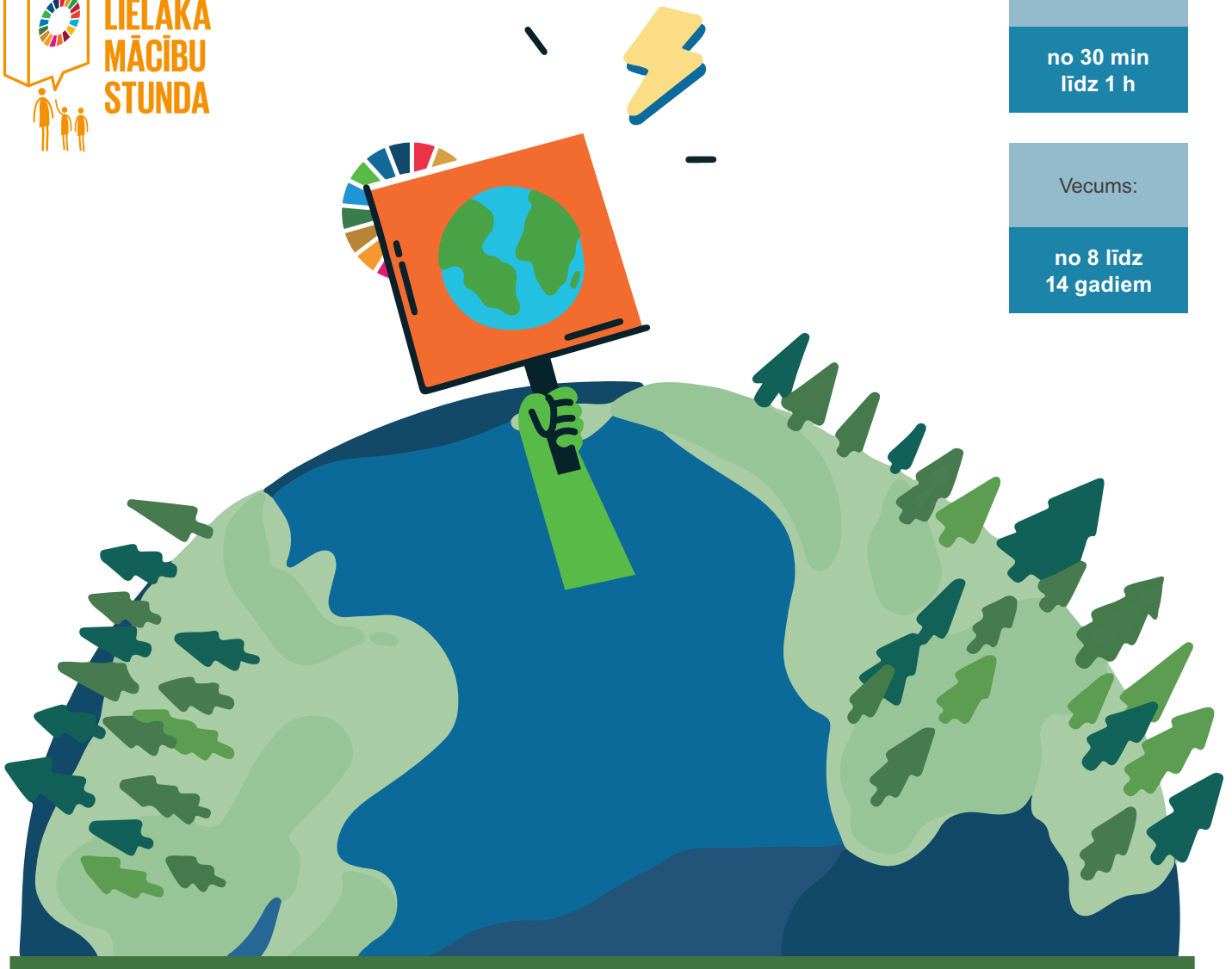

Nodarbības laiks:

no 30 min
līdz 1 h

Vecums:

no 8 līdz
14 gadiem

Nāc talkā klimatom!

Mācību rezultāti

- Skolēni sniedz atgriezenisko saiti par to, kāpēc klimata izglītība ir svarīga, un pārdomā iemeslus, kādēļ klimata krīze mūs mudina rīkoties.
- Skolēni raksta vēstījumu, paskaidrojot, kādēļ viņi domā, ka ir svarīgi, lai ikvienam bērnam būtu iespēja mācīties par klimata krīzi.
- Skolēni spēj izteikt savu viedokli un uzrakstīt pārliecinošu vēstuli.

Norādījumi/Padomi skolotājam

Pasaules lielākās mācību stundas uzskats ir, ka izglītība ir pirmais solis pretī rīcībai. Šie uzdevumi ir daļa no kampaņas “Nāc talkā klimatam!” bērniem un jauniešiem vecumā no astoņiem gadiem, lai tie iemācītos izteikt savu viedokli par klimata jautājumiem, kas parāda viņu tiesības uz klimata izglītību.

Piemēram, bērni var izvērtēt, kāpēc mācības par klimatu viņiem ir nozīmīgas un kādas pozitīvas pārmaiņas notiktu, ja klimata izglītība būtu pieejama visiem. Tā ir lieliska iniciatīva, lai atbalstītu globālos jeb ilgtspējīgas attīstības mērķus.

Vairāk informācijas meklējiet šeit:

<https://climatechangemakers.worldslargestlesson.globalgoals.org>.

1. solis

Sāciet ar īsu diskusiju klasē par to, ko skolēniem nozīmē izglītība un iespēja mācīties. Pastāstiet skolēniem par ceturto ilgtspējīgas attīstības mērķi – kvalitatīvu izglītību. Pajautājiet audzēkņiem – *kādas prasmes viņi var iegūt no ilgtspējīgas attīstības mērķiem?* Izdaliet skolēniem **1. pielikumu** un paskaidrojiet, ka šo materiālu viņi var izmantot, lai pierakstītu idejas klimata palīga nobeiguma vēstījumam.

2. solis

Jaunie klimata aktīvisti no visas pasaules uzskata, ka ikvienam būtu jābūt iespējai mācīties par klimata krīzi, lai varētu labāk saprast, kā ir iespējams palīdzēt pasaulei.

Izdaliet audzēkņiem **2. pielikumu**, dodot laiku patstāvīgi izlasīt materiālu un padiskutēt par to, kas aktīvistiem sakāms.

3. solis

Piedāvājiet skolēniem diskutēt grupās par to, kāpēc ir svarīgi mācīties par klimatu un klimata krīzi. Kā klimata izglītība var palīdzēt planētai? Apkopojiet idejas klasē.

Izdaliet skolēniem **3. pielikumu**. Tas ir īss klimata aktīvistes Mici Džonelles Tenas kopsavilkums par to, kāpēc klimata izglītība ir svarīga ikvienam bērnam.

4. solis

Pavaicājiet audzēkņiem, kāpēc 2021. gadā viņiem būtu jāiestājas par vides izglītību. *Kādēļ ir tik svarīgi to darīt jau tagad?*

Izdaliet **4. pielikumu** – klimata aktīvista Džo Brindla no Apvienotās Karalistes ideju apkopojumu skolēniem.

5. solis

Pēc diskusijas par to, kāpēc klimata izglītība ir svarīga un kāpēc par to ir vērts runāt tagad, uzaiciniet audzēkņus uz prāta vētru, kur skolēniem būtu iespēja pārdomāt šādus jautājumus: “Kam es varētu nosūtīt klimata palīga vēstījumu? Kurš izlemj, ko bērni manā skolā vai valstī mācās?”

Ja nepieciešams, ļaujiet skolēniem veikt padziļinātāku izpēti.

6. solis

Kopā ar skolēniem formulējiet veiksmes soļus, ko viņi varētu izmantot, lai veiksmīgāk pārliecinātu lasītāju, piemēram, *faktus, emocionāli ekspresīvo leksiku* u. c.

7. solis

Skolēni mācās rakstīt klimata palīga vēstījumu, izmantojot savas piezīmes 1. pielikumā.

8. solis

Ja bērni jūtas droši, tad aiciniet kādu no skolēniem skaļi nolasīt savu vēstījumu.

Vai ir kādas citu vēstījumos saklausītas idejas, ko skolēni vēlētos iekļaut savā vēstulē?

9. solis

Dodiet skolēniem laiku savā darbā iestrādāt labojumus. Aiciniet skolēnus atsaukties uz veiksmes soļiem kā kritēriju – vai ir kas tāds, ko viņi varētu darīt, lai uzlabotu savu klimata palīga vēstījumu?

10. solis

Nosūtiet klimata palīga vēstījumus skolēnu izvēlētajām personām vai padalieties ar tiem Pasaules lielākās mācību stundas “Facebook” grupā, vai arī rakstiet uz e-pasta adresi a.olesika@unesco.lv.

Aiciniet bērnus aizpildīt klimata palīga testu, atbildot uz jautājumiem **6. pielikumā!**

1. pielikums Klimata palīga vēstījums

Izmanto šo lapu pierakstiem un idejām, lai sagatavotu klimata palīga vēstījumu!

Kāpēc klimata izglītība tev ir svarīga?

Kāpēc šīm mācībām ir jānotiek 2021. gadā? Kāpēc tas ir tik steidzami?

Kam tu vēlies nosūtīt savu klimata palīga vēstījumu? Kāpēc?

2. pielikums Klimata aktīvistu vēstījumi

Seko Kriša virtuālajam ceļojumam apkārt pasaulei, satiekot dažādus jaunus aktīvistus un uzzinot, ko viņi ir iemācījušies par klimata krīzi un kā tas mudinājis viņus iesaistīties tās risināšanā.

Sveiki! Mani sauc Krišs, un es dzīvoju Apvienotajā Karalistē. Es esmu domājis par klimata izmaiņām un klimata krīzi. Tā ir tik milzīga problēma, ka to ir grūti aptvert. Ņemot vērā visu, kas šobrīd notiek pasaulē, ko mēs vispār varam darīt, lai tās novērstu? Kā lai saprotam, kas notiek? Un kā mēs varam palīdzēt? Manam draugam Čīlē varētu būt pāris labu ideju. *Buenas dias, Dante!*

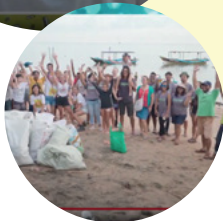
Mācīties par to, kā mēs ietekmējam savu planētu, ir ļoti svarīgi. It īpaši, ja mēs paši esam šo problēmu iemesls.

Cilvēku rīcība veicina mūsu planētas temperatūras paaugstināšanos, kas rada problēmas daudziem dzīvniekiem. Man patīk cilvēkiem mācīt par šīm radībām, jo tā mēs iegūstam zināšanas, lai tās radības aizsargātu.

Vai tu zināji, ka visa plastmasa, kas jebkad ir tikusi radīta, vēl joprojām eksistē? Tiklīdz es par to uzzināju, es sapratu, ka man kaut kas ir jādara! Mēs esam atkarīgi no okeāniem, kas mums ļauj dzīvot un elpot, tāpēc mēs ar māsu sākām rīkot sakopšanas maratonus, iesaistot daudzus cilvēkus, vadot izglītojošas darbnīcas un sadarbojoties ar kopienām. Šodien mūsu mājās – Bali salā – aizliegti vienreizlietojamie plastmasas maisiņi.

Iespaidīgi, vai ne?
Ir lieliski uzzināt, kā rīkojas citi, un mēs arī to varam darīt!
Klimata izmaiņu sekas šobrīd izjūt arī citviet pasaulē. Piemēram, iepazīties ar Adenikes stāstu.

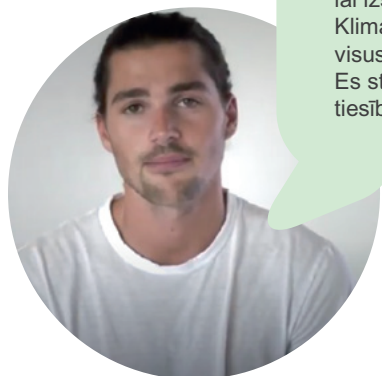

Tātad šajā situācijā ir ļoti svarīgi iegūt pareizu informāciju. Tagad tik daudziem ir viedtālrunis un dators – cilvēkiem ir viegli izdomāt, kā palīdzēt! Dosimies pie Džeka uz Apvienoto Karalisti, viņš mums pastāstīs vairāk.

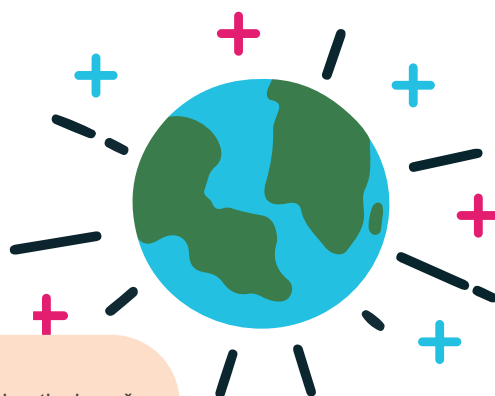
Nigērija ir īpaši neaizsargāta pret klimata krīzi, un šī krīze šobrīd pastāv. Cilvēkiem ir jāsaprot, cik steidzami tā jārisina un ka ir jāmeklē veidi, kā krīzi apturēt.

2. pielikums Jauno vides aktīvistu vēstījumi

Es esmu mācījies no dažādiem cilvēkiem un izmantojis filmu, lai izstāstītu klimata izmaiņu stāstu. Klimata izmaiņas ietekmē mūs visus, pat ja tas nav acīmredzami. Es strādāju, lai aizsargātu cilvēku tiesības. Ikviens var pievienoties.

Tāpat cilvēki patiesi cenšas pasargāt savas mājas no klimata izmaiņām. Turpinājumā aprunāsimies ar Helēnu. Tas, ko viņa paveikusi, ir neticami!

Tagad dosim vārdu Nkosi Zimbabvē.

Manas mājas ir šeit, Amazonē. Es esmu iemācījiesies runāt meža vārdā. Aizsargāt to un aicināt cilvēkus, kas šeit dzīvo, izteikt savu viedokli.

Kad es uzzināju par zinātni, kas var palīdzēt stāties pretī klimata izmaiņām, es sapratu, ka par to ir jāuzzina vairāk cilvēkiem, tāpēc kļuvi par sava vides kluba līderi.

Pārsteidzoši, ko spēj paveikt viens cilvēks – tāds pats kā tu! Iepazīsti savu planētu, tā ir īpaša vieta! Klimata izglītība ir pirmais solis uz zināšanām.

3. pielikums Kas ir klimata izglītība?

Vides tiesību aktīviste Mici Dzonelle Tena dalās pieredzē.

Sveiki! Es esmu **Mici Dzonelle Tena**, vides tiesību aktīviste Manilā Filipīnās.

Es kļuvu par aktīvistu 2017. gadā, kad man bija iespēja runāt ar mūsu valsts pamatiedzīvotāju līderiem un uzzināt par problēmām, ar kurām kopiena saskaras klimata krīzes dēļ.

Tad es sapratu, ka man ir jāpievienojas cīņā par mūsu planētu un dzīvību uz tās.

Kādēļ mums ir nepieciešama mācība par klimatu?

Par klimata krīzi es uzzināju skolā, taču nespēju savā prātā savienot to, kas man tika mācīts, un to, ko redzēju savām acīm savā valstī, – to, kas notika ar cilvēkiem man apkārtnē.

Mana izglītība nepievērsās sabiedrības vienlīdzības vai klimata krīzes jautājumiem.

Kā mēs varam darboties kopā, ja visiem nav atbilstīgu zināšanu?

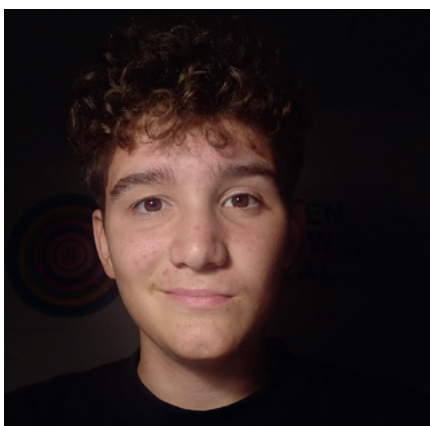
Vienīgais veids, kā to paveikt, ir pārliecināties, ka ikviens savā mācību programmā saņem iedrošinošu un būtisku izglītību par klimatu un ekoloģiju. Mums ir tiesības uz klimata izglītību!

Pārmaiņām ir jānotiek visā pasaulē. Kā tā mainītos, ja mēs visi uzzinātu vairāk par klimatu?

Iedomājies, ko mēs varētu paveikt, ja iegūtu nepieciešamās zināšanas!

4. pielikums Kāpēc mums jau tagad ir nepieciešama klimata izglītība?

Vides aktīvis Džo Brindls skaidro, kādēļ skolēniem ir nepieciešama vides izglītība.

Sveiki! Mani sauc **Džo Brindls**, un es esmu no Apvienotās Karalistes.

Es esmu dibinājis kampaņu, kuras mērķis ir skolu programmās ieviest vides un klimata izglītību. Es strādāju kopā ar citiem savas valsts jauniešiem.

Kad cilvēki man jautā, kāpēc klimata problēmas ir jārisina tik steidzami, es viņiem atbildu, ka citās valstīs cilvēki jau cieš klimata izmaiņu seku dēļ, un, ja mēs nerīkosimies pietiekami drīz, situācija tikai pasliktināsies.

Ja tu vēlies palīdzēt, šis ir īstais brīdis, lai to darītu. 2021. gadā Glāzgovā Skotijā notiks pasaules līderu sanāksme.

Tā ir sanāksme COP26, un tajā valstis diskutē un vienojas par veidiem, kā varētu samazināt siltumnīcas efekta gāzu emisiju.

Daļa no šīm diskusijām tiks veltīta jautājumiem par klimata krīzi un skolēnu klimata izglītību.

Ikvienam no mums ir iespēja ietekmēt klimata izglītību ne tikai savā valstī, bet arī citviet pasaulē.

5. pielikums Skolēnu iedvesmošana

Bērni sev visapkārt redz lietas, kas, viņuprāt, nav pareizas, tādēļ ir nepieciešamas pārmaiņas. Izlasi šos iedvesmas stāstus un iedomājies, ko varētu panākt tavs klimata palīga vēstījums!

Sveiki! Mani sauc **Darma**. Es esmu vides aktīviste no Jordānijas, un man ļoti rūp ilgtspējīgas attīstības mērķi.

Kad augu, cilvēki reizēm man jautāja: “Kāpēc tu par to uztraucies? Tu esi tikai bērns – ko gan tu tur vari izmainīt?” Bet es viņiem parādu, ka bērni, tādi kā tu un es, it visur rīkojas, lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus un radītu labāku pasauli.

Piemēram, meitene Tanzānijā uzrakstīja vēstuli Amerikas Savienoto Valstu prezidentam, lūdzot sagādāt tīru ūdeni viņas kopienas ļaudīm. Viņai tas izdevās. “Es esmu tikai viena meitene, bet mana balss ir svarīga,” teic **Eva**.

Vēl kāds jauniešs, aizstāvēdams savu pārliecību, uzrunāja pašvaldības skolas administrāciju un pieprasīja, lai viņa skola netiktu slēgta. “Jums vajadzētu atbalstīt skolas un ieguldīt tajās, nevis tās slēgt,” uzsvēra **Esens**. Mums ir tiesības uz izglītību, tāpēc mums ir jācīnās par to.

Cita skolniece savukārt iestājās par meitenēm nabadzīgajās valstīs, lai viņām tiktu nodrošinātas higiēnas preces mēnešreižu laikā un tās nebūtu iemesls kavēt skolu. Tā viņa pārliecināja savas valsts valdību mainīt politiku. **Amika**: “Ikvienam vajadzētu iegūt izglītību, un, ja meiteņu fizioloģiskie procesi to kavē, tad tā ir nopietna problēma.”

Šie skolēnu stāsti parāda to, ka pārmaiņas ir nepieciešamas un klimata izglītība ir svarīga mums visiem. Tu vari sākt šīs pārmaiņas, uzrakstot vēstījumu. Iedomājies, ko tavs vēstījums varētu paveikt!

6. pielikums Klimata palīga tests

Ikviens var kļūt par klimata palīgu!

Pārbaudi, kurš klimata palīga tips esi tu, atbildot uz jautājumiem.

1. Mēs saskaramies ar klimata krīzi. Kāda tev šķiet doma par to stāstīt citiem?

- a) Aizraujoša! Jo vairāk mēs ar cilvēkiem varam par to runāt, jo vairāk mēs varam palīdzēt viņiem izprast, kāpēc klimata izglītība ir svarīga.
- b) Diezgan biedējoša. Ja man būtu laiks sagatavoties sarunai, es justos ērtāk.
- c) Parasta, jo uzskatu, ka darbi runā skaļāk par vārdiem.
- d) Svarīga, taču, pirms runāju pats, man labāk patiktu paklausīties, kas citiem sakāms par šo tēmu.

2. Kāds apstrīd tavus uzskatus par klimata izmaiņām. Kā tu uz to reagē?

- a) Pārliecinoši. Man nav bail no šāda veida sarunām, un es protu formulēt savu domu.
- b) Jūtos satraucies. Taču es zinu, ka varu izmantot trīs spēcīgus faktus, lai atspēkotu sarunu biedra argumentus.
- c) Mierīgi. Es saprotu, ka ne visiem cilvēkiem ir tāds pats viedoklis kā man.
- d) Es uzklāsu sarunu biedru un jautāju, kādēļ viņam ir šādi uzskati. Minu piemērus, kā klimata krīze ietekmējusi man tuvāko kopienu.

3. Kas tevi sajūsmina, darbojoties klimata izmaiņu novēršanā?

- a) Iespēja paust viedokli – tas, ka esmu sadzirdēts un spēju citus iedvesmot uz rīcību.
- b) Radošums jeb inovāciju izstrāde, kas veicinātu klimata izglītību vai mazinātu klimata krīzi.
- c) Apzināšanās, ka, izmainot savu rīcību, es varu palīdzēt pārvarēt klimata krīzi.
- d) Darbs komandā, jo, uzklāsu citus un strādājot kopā, mēs varam pārvarēt klimata krīzi.

4. Tu savā skolā vēlies uzzināt vairāk par vides un ekoloģijas krīzi. Ko tu darīsi?

- a) Piezvanīšu draugiem, mēs kopā aiziesim pie audzinātājas un aprunāsimies.
- b) Veikšu izpēti. Lai pamatotu savu viedokli, noskaidrošu, ko citas skolas dara, lai mācītos par klimata krīzi.
- c) Vispirms izglītošos pats. Pēc tam dalīšos ar jauniegūtajām zināšanām.
- d) Noskaidrošu, ko domā citi. Sadarbošos ar klasesbiedriem, lai izvietotu plakātus skolā un informētu pēc iespējas vairāk cilvēku.

5. Kāpēc klimata izglītība un vides krīze ir steidzams jautājums?

- a) Zināšanas ir spēks. Pašvaldībām, uzņēmumiem un pārējai sabiedrībai ir steidzami jārikojas!
- b) Sistēmai ir jāmainās. Izprotot zinātni, mēs varam izstrādāt inovācijas, kas palīdzēs pārvarēt klimata krīzi.
- c) Ir jāmaina sabiedrības uzvedība. Tad mēs spēsim pieņemt lēmumus par to, kā dzīvot līdzsvarā ar dabu.
- d) Jāiesaista sabiedrība. Ja mēs zinām, kādām pārmaiņām ir jānotiek, mēs varam sadarboties, lai aicinātu lēmumu pieņēmējus tās īstenot.

6. pielikums Klimata palīga tests

Rezultāti

Visvairāk A atbilžu – mobilizētājs

- Tu esi skaļš un kaislīgs klimata palīgs, kurš ir spējīgs šī uzdevuma izpildē iesaistīt arī draugus un ģimeni.
 - Tev patīk stāstīt par klimata izmaiņām un par tām izglītēt cilvēkus. Tu esi pārliecināts par savām zināšanām.
 - Tev nav bail cilvēkus saukt pie atbildības un izaicināt viņus jautājumos, kas tevi skar personīgi.
-

Visvairāk B atbilžu – inovators

- Tu esi rūpīgs organizētājs, un tev patīk pievērst uzmanību smalkām detaļām.
 - Tu nebaudies no klimata izmaiņu izaicinājumiem, un tev patīk domāt par to, kā idejas pārvērst risinājumos.
 - Tev patīk skaitļi, fakti un dati, ar kuriem pamatot savu viedokli, tu esi analītiķis un koncentrējies uz detaļām. Būt skaļākajai balsij telpā nav tavš stils, taču tavas idejas un loģiskie argumenti tiešām var izmainīt pasauli.
-

Visvairāk C atbilžu – čempions

- Tu esi apņēmies koncentrēties uz 13. globālā mērķa sasniegšanu.
 - Tu savu lomu uztver nopietni un lepojies ar to, ka rūpējies par dabu sev apkārt.
 - Tu esi pašmotivēts indivīds, kurš tic, ka pārmaiņas sākas ar tevi pašu. Tādēļ tev patīk pavadīt laiku, koncentrējoties uz to, kā tu pats vari rīkoties, pirms sāk censties ietekmēt citus.
-

Visvairāk D atbilžu – stāstnieks

- Tu esi entuziastisks un empātisks stāstnieks, kurš tic, ka stāstiem un radošumam ir spēks radīt pārmaiņas.
 - Tā kā tu tici, ka ir svarīgi izvērtēt visus skatpunktus, tu centies cītīgi klausīties citos, pirms izsaki savu viedokli.
 - Tu rūpīgi domā par to, kā izmantot savas prasmes, lai varētu palīdzēt apturēt klimata krīzi, un tici, ka, strādājot plecu pie pleca, mēs varam īstenot radikālas pārmaiņas.
-